

بررسی پیوستن به کنوانسیون‌های جهانی مالکیت معنوی

فرهیختگان| وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در همایش ملی اقتصاد هنر در شیراز خبر از آغاز مطالعه جدی برای پیوستن ایران به کنوانسیون‌های جهانی مالکیت معنوی داد و گفت: «هم‌اکنون قانون جدید مالکیت آثار هنری در کشور تدوین و در دولت تصویب شده که این قانون جزء جامع‌ترین قوانین ایران است. در حوزه مالکیت آثار هنری، قوانین در کشور وجود دارد که به‌درستی اجرا نشده است، اما در دولت یازدهم و از یک سال قبل اجرای این قانون را در دستور کار قرار دادیم. در حال حاضر چندین هزار اثر هنری با حفظ مالکیت آثار در اداره کل حقوق و مالکیت معنوی این وزارت‌خانه ثبت شده است که افراد می‌توانند هرگونه تجاوز به این آثار را از طریق قانون پیگیری کنند.»

یادداشت

درباره رمان «بازدم» آیتا یارمحمدی

تاوان سکوت و ترس

محمد امامی
داستان‌نویس

«بازدم» دومین رمان آیتا یارمحمدی است که توسط انتشارات ققنوس منتشر شده است. این ناشر پیشتر رمان نخست او را نیز با نام «اینجا نرسیده به پل» منتشر کرده بود، کتابی که پارسال به چاپ دوم رسید و در مجموع با استقبال خوبی مواجه شد. «اینجا نرسیده به پل» «رمان نسلی» خوانده شد و شاید همین مساله به‌عنوان رمانی متعلق به یک نسل (نسل سوم انقلاب) در استقبال مخاطب بی‌تأثیر نبود. آیتا یارمحمدی در رمان نخستش روایتگر بخشی از زندگی سه دختر دهه شصتی است که دور از خانواده‌اند و در تهران با یکدیگر همخانه‌اند. مهتاب، رویا و آیدا سه روی این قصه‌اند که هر یک به نوعی با مسائل و رویدادهای حال و گذشته‌شان درگیرند، کشمکش‌هایی دارند از قبیل استقلال مالی و اجتماعی، ادامه تحصیل، روابط عاطفی و گاهی تضاد با نسل گذشته.

داستان با مختصات شهری، امروزی و جوان‌پسند روایت می‌شود. جمله‌پشت جلد کتاب هم به‌گونه‌ای انتخاب می‌شود که تأکیدی باشد بر نسلی بودن رمان: «... ما دهه شصتی‌ها نسلی هستیم که مهم‌ترین حرف‌های زندگی مان را نگفتیم، تاپ کردیم...». به گمانم تجربه موفق نویسنده در رمان اول سبب شده این بار نیز (با قدری تسامح البته) قدم در راهی بگذارد که پیشتر آن را آزموده. نوع روایت اما فرق می‌کند. داستان به شیوه «داغ کل روایت می‌شود و در این میان، جا به جا گریزی هم می‌زند به گذشته شخصیت‌های داستان، فلاش‌بک‌هایی که در بیشتر مواقع درست و بیجا به کار برده شده‌اند. زبان اثر در قیاس با اثر قبلی نویسنده منسجم‌تر شده و بی‌شک گامی است رو به جلو، شکل است البته تمیز و خوشخوان. به گمانم دیالوگ‌های به کار رفته در «بازدم» ابزار دیگری است که به خوبی به پیشبرد قصه کمک کرده‌اند و با این کمک شمایان تبدیل شده‌اند به یکی از نقاط قوت کار. درون‌مایه اثر اما بی‌شبهت نیست به «اینجا

نرسیده به پل»، فضا اما قدری تیره‌تر است اینجا. کسری، جبران، لاله، بهار، آرش، روزه و دیگر شخصیت‌های قصه جوانانی هستند که چون مهتاب، رویا یا آیدا، انگار هر یک در خود گره می‌اند اما با یک تفسیر بزرگ؛ اینجا در «بازدم» آدم‌های قصه طبلکار نسل‌های گذشته‌اند: «آدم‌ها همیشه تاوان می‌دهند. تاوان سکوت، ترس یا خواست پدرهاشان را. زندگی ما هم چیزی بیشتر از این نبوده». پاشنه آشیل رمان به گمانم همین جاست. فضای تیره و تاری است که در این رمان ترسیم می‌شود. آدم‌های داستان یا مثل بهار بریده‌اند و قدم در پله آخر گذاشته‌اند و رنج و دردی عمیق را تقدیم خانواده، دوستان و آشنایان‌شان کرده‌اند، یا مانند روزه به وارد فضایی شده‌اند که هیچ‌چس حاصل نیست و نویسنده در یکی از بخش‌های درخشان رمان به خوبی زندگی وی را تشریح کرده است. آدم‌های «بازدم»، وقتی هم که تشکیل خانواده می‌دهند، حاصل اما شکستی است مطلق، یا تحمل می‌کنند این شکست را و به اصطلاح می‌سوزند و می‌سازند یا راه دیگری برمی‌گزینند؛ رهایی، جدایی و طلاق. کسری هم که به نوعی شخصیت محوری داستان است، دم از ماندن نباید بزند و «بازدم» اش در یک کلمه خلاصه می‌شود: مهاجرت. حال خواسته یا ناخواسته، از روی اتفاق یا برنامه‌ریزی شده، مهم نیست، مهم انگار رها کردن است و رفتن.

سینما

فیلمسازی با بودجه کم

فرهیختگان| بی‌تردید مجموعه «وضعیت سفید» حمید نعمت‌الله یکی از شاخص‌ترین کارهای نمایشی تلویزیون در سال‌های اخیر است. نعمت‌الله این روزها درگیر آماده کردن مجموعه ۱۵ فیلم کوتاه با مضامین اخلاقی و روانشناسی است تا در نوروز امسال پخش شوند. نعمت‌الله خودش گفته به دلیل بودجه اندکی که در اختیار داشته است، در این مجموعه از چهره‌های محبوب و شناخته شده خبری نیست و اغلب از بازیگران تئاتر و کمتر شناخته شده در این مجموعه استفاده شده است. هادی مقدم‌دوست موضوعات روزمره‌ای را دستمایه نوشتن فیلمنامه‌های مستقل ۱۵ فیلم کوتاه قرار داده است.

موسیقی

لغو کنسرت سیروان

فرهیختگان| کنسرت سیروان خسروی که قرار بود شنبه شب در سینما شهید آوینی شهر بوشهر برگزار شود، با وجود فروش شیب از هزار بلیت، لغو شده است. کنسرت بوشهر سیروان خسروی پیش از این قرار بود در تاریخ ۱۷ و ۱۸ دی‌ماه برگزار شود، که آن کنسرت هم لغو شد. دلیل لغو هم سفر رئیس‌جمهور و هیات دولت به شهر بوشهر عنوان شد و مسئولان استانی تصمیم گرفتند به خاطر فراهم کردن شرایط امنیتی این کنسرت را در زمان دیگری در بوشهر برگزار کنند. در ماه‌های گذشته کنسرت گروه لیان هم که قرار بود در سالن سینما شهید آوینی برگزار شود، لغو شده بود.

حاشیه‌های «کلاه قرمزی ۹۴» ادامه دارد

کلاه قرمزی با دومیلیارد و نیم به مهمانی سیما می‌رود

۹۴ با تهیه‌کننده این برنامه برگزار کرده است و تهیه‌کننده نیز برآورد جدید خود را در اختیار او قرار داده است تا اگر با این رقم پیشنهادی با تلویزیون به توافق نرسند، آن را برای شبکه خانگی تهیه کنند. در این میان یکی از رسانه‌های وابسته به طیف اصولگرا با فاش کردن رقم احتمالی مورد توافق بین تلویزیون و تهیه‌کننده کلاه قرمزی این مجموعه را وارد حاشیه جدیدی کرد و از دستمزد حدود دو میلیارد و پانصد میلیون تومانی خیر داد.

با پیگیری فرهیختگان از روابط عمومی شبکه ۲ آنها این مبلغ را نه رد و نه تأیید کردند اما مشخص شد مجموعه «کلاه قرمزی ۹۴» امسال به ۲۲ قسمت رسیده است. بنابراین در صورت توافق تلویزیون با سازندگان این مجموعه به سر مبلغ و با توجه به رقم پیش از این میلیاردی پارسال بابت ساخت ۱۳ قسمت، رقم جدید چندان دور از انتظار نیست. مجموعه تلویزیونی «کلاه قرمزی ۹۴» چندسالی است که به‌عنوان موفق‌ترین برنامه نوروزی در جلب رضایت مخاطب عمل کرده است و امسال مدیران تلویزیون ترجیح داده‌اند با توافقی از پیش

با سازندگان آن، ساخت این مجموعه بدون حاشیه باشد. علی‌بخشی زاده، مدیرسابق شبکه دو سیما در ۳۰ خرداد امسال در جریان بازدید از مجموعه‌ای تلویزیونی اعلام کرده بود که «کلاه قرمزی ۹۴» در ۳۰ قسمت ساخته خواهد شد. این خبر تا به امروز از سوی گروه سازنده تکذیب نشده است و اگرچه هنوز هیچ کدام از عوامل «کلاه قرمزی ۹۴» اشاره‌ای به جزئیات جدید این برنامه نکرده‌اند، چندی پیش بنیامین بهادری در برنامه علی ضیا خبر داد که با دخترش باراناز میهمانان این برنامه هستند. با توجه به آنچه تاکنون مشخص شده است حمید جبلی، محمدرضا هدایتی، دنیا فتنی زاده، مرضیه محبوب، امیرسلطان احمدی، بنفشه صمدی، بهادر مالکی، محمد لقمانیان، محمد بحرانی و عیسی یوسفی پور صداییگانی هستند که یکی، دو هفته‌ای است تمرینات‌شان را شروع کرده‌اند.

هوشنگ ظریف در نشست آموزشی پژوهشی موسیقی دستگاهی ایران:

تار مادر سازهای ایرانی است

جمعی از بزرگان موسیقی در این نشست حضور یافتند

ساز تار نیز گفت: «تار ساز غالب موسیقی ما بوده است.» حسین علیزاده که در این نشست حضور داشت، در سخنانی ضبط شده که برای حاضران در این نشست پخش شد، مدیران دولتی را خطاب قرار داد و گفت: «رسیدگی به همه امور وظیفه دولت نیست. اگر هر کسی در جایگاه خود وظیفه‌اش را درست انجام دهد، همه چیز درست می‌شود. اصلاً اگر جریان درستی شکل بگیرد، دولت خودش حمایت می‌کند. اگر هم چیزی درست نشد، اشکال ندارد. ما خودمان هم دولتیم، هم ملت.» حاشیه‌های «تینوا» گفت:

سیما

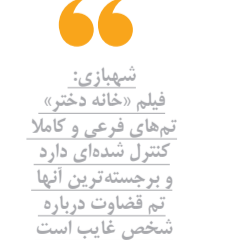
دفاعیه فیلمنامه‌نویس و کارگردان «خانه دختر» در واکنش به تدرورها

تاوان رای به روحانی را پرداخت می‌کنیم

اجازه نمی‌دهد نامزد او چند ساعت قبل از ازدواج دست او را بگیرد. در آن محل کذباً چیزی اثبات نشد و مادر اشاره می‌کند که او اجازه چنین کاری را نداد و رفت. پسر که در پاکی او یقین حاصل کرده بود به سنگ تراش می‌گوید به جای مرحومه «دوشیزه» بنویسد، اشاره از این گویاتر؟ مسلم است که فیلم تم‌های فرعی و کاملاً کنترل شده دیگری هم دارد و برجسته‌ترین آنها تم قضاوت درباره شخص غایب است.

جواب چند سایت تندرو پاسخ‌هایی درخور شأن و در دفاع از فیلم و مقام سازندگان آن داشته باشند اما از آنجایی که خواستند به حاشیه‌ها دامن زده نشود از پاسخ دادن امتناع کردند. داورى نکردن فیلم «خانه دختر» هر چند به قیمت گزافی برای زحمتکشان این فیلم تمام شد ولی اصل، مساله دیگری بود و آن احترام متقابل است که فکر می‌کنم این احترام از طرف ما رخ داده است اما از طرف مقابل را نمی‌دانم. به هر روی چاقو نباید دسته خود را ببرد، رای به دولت فعلی اگر توانی داشته باشم ما آن را پرداخت می‌کنیم حتی به قیمت داوری نشدن و حق و ناحق شدن. دل‌سرد شدن اهالی سینما (هر چند تعداد ما اندک است) در درازمدت می‌تواند در جریان سینمای ایران موثر واقع شود.

مطلقاً مطمح نظر پدیدآورندگان اثر نیست، از دو زاویه قابل بررسی است؛ اول اینکه راه را برداشت شخصی خود از فیلم «خانه دختر» را رسانه‌ای کردند و موجب شدند تا این فیلم در اختتامیه جشنواره بی نصیب از سپهرخ شود. پس از جشنواره نیز رسانه‌های وابسته به اصولگرایان تندرو تلاش دارند با جوسازی مانع اکران این فیلم شوند و آن را به سر نوشت فیلم‌های در محاق مانده دچار کنند. این در حالی است که پیش از این قرار بود «خانه دختر» در اکران نوروزی یکی از گزینه‌ها باشد.

شبه‌های فرعی و کاملاً کنترل شده‌ای دارد و برجسته‌ترین آنها تم قضاوت درباره شخص غایب است. شهبازی: فیلم «خانه دختر» تم‌های فرعی و کاملاً کنترل شده‌ای دارد و برجسته‌ترین آنها تم قضاوت درباره شخص غایب است. شهبازی: فیلم «خانه دختر» تم‌های فرعی و کاملاً کنترل شده‌ای دارد و برجسته‌ترین آنها تم قضاوت درباره شخص غایب است.

در درازمدت می‌تواند در جریان سینمای ایران موثر واقع شود.

کافه کتاب

آش انار

نویسنده: مارشا مهران
مترجم: بهزاد کاروانی دستجردی
ناشر: کتاب‌سرا

در دیهشت امسال بود که خبر درگذشت مارشا مهران به‌عنوان یکی از نویسندگان ایرانی مهاجر مشهور ایران بر سر زبان‌ها افتاد و خواننده ایرانی را نیز کنج‌اکو کرد در باره او بیشتر بداند. حالا با انتشار ترجمه فارسی رمان «آش انار» که به انگلیسی نوشته شده، این مجال برای مخاطب ایرانی نیز فراهم شده است تا یکی از مارشا مهران در ۳۷ سالگی درگذشت و در این سن و سال توانست دو رمان به زبان انگلیسی منتشر کند که هر دو با اقبال مخاطب انگلیسی‌زبان روبه‌رو شد. او ساکن ایرلند بود و خانواده‌اش در آرزانتین رستورانی خاورمیانه‌ای داشتند. شرایط اقتصادی آرزانتین باعث مهاجرت خانواده‌اش به فلوریڈای آمریکا شد.

چندی بعد مارشا مهران با مادرش به استرالیا رفت و سرانجام در ۱۹ سالگی تک و تنها به نیویورک رفت و در کنار شغل‌های کوتاه‌مدتش، نویسندگی را پیشه کرد. همانجا با مردی ایرلندی به نام کریستوفر کالینز ازدواج کرد و دوباره به ایرلند بازگشتند و در ۱۰ اردیبهشت ۹۳ جسدش یک هفته بعد از مرگش کشف شد. همین زندگی پرماجرا مارشا مهران است که از او نویسنده‌ای با تجربه زیستی پر از اتفاق می‌سازد. رمان «آش انار» او هم زندگی سه‌خوهر ایرانی مهاجر را روایت می‌کند که در ایرلند تصمیم می‌گیرند، رستوران ایرانی راه‌اندازی کنند. خود مارشا مهران هم گفته است که زندگی خودش و یک خانواده لبنانی مهاجر در ایرلند را دستمایه نوشتن رمان «آش انار» قرار داده است. مخاطب رمان «آش انار» در خلال این رمان با جزئیات، دستور غذاهای ایرانی‌ای که این سه‌خوهر تهیه می‌کنند، شرح داده است. دل‌مه، سوپ، دال‌عدس، باقلوا، دوغ، آبگوشت، گوش‌فیل، نان‌لواش، ترشی، چلو، فسنجان، چای نعناع اسطوخودوس از جمله غذاها و نوشیدنی‌های ایرانی است که در آخر یا هر فصل دستورشان به‌طور مستقیم می‌آید. «آش انار» رمانی است پر از طعم و بو و مزه غذاهای ایرانی و درمیخته با آداب و رسوم ایرانی.

چهره

ادبیات
لیلی گلستان

فرهیختگان| «آقا صمد و ماهی سیاه کوچولو» نام نخستین کتاب تالیفی لیلی گلستان مترجم و گالری‌دار شناخته شده است که با نگاه به قصه صمد بهرنگی با نام «ماهی سیاه کوچولو» نوشته شده و قرار است از ساعت چهار بعدازظهر پنجشنبه چهاردهم اسفند در گالری گلستان رونمایی شود.